

Viktorijai Daujotytei – Žemaitės literatūrinė premija

Virginija NAVIKIENĖ

Šių metų birželio 11 d. Kelmės kultūros centro Juozo Liaudanskio dailės galerijoje 49-oji Žemaitės literatūrinė premija įteikta rašytojai, literatūros tyrinėtojai ir kritikei Viktorijai Daujotytei už knygą „Kai rašai, nebijai. Autobiografiniai tekstai“.

Viktorija Daujotytė – viena žymiausių šių dienų lietuvių literatūrologių ir literatūros kritikių, habilituota humanitarinių mokslų daktarė, Vilniaus universiteto profesorė emeritė, Lietuvos mokslų akademijos tikroji narė, Lietuvos rašytojų sąjungos narė. Už reikšmingą mokslinę ir kultūrinę veiklą ji yra pelniusi daugybę apdovanojimų, tarp jų – Lietuvos nacionalinę kultūros ir meno premiją, Nacionalinę pažangos premiją, Lietuvos mokslų akademijos humanitarinių mokslų premiją, Antano Baranausko literatūrinę premiją ir kt.

2024 m. Lietuvos rašytojų sąjungos leidyklos išleistoje knygoje „Kai rašai, nebijai. Autobiografiniai tekstai“ autorė leidžiasi į prisiminimų, patirčių ir savęs pažinimo kelionę. Nors kūrinys paremtas autobiografiniais faktais, tai nėra nuoseklus jos gyvenimo pasakojimas. Autorė daugiausiai dėmesio skiria patirtiems vidiniams išgyvenimams, žmogaus brendimo ir sąmonėjimo patirtims, apmąsto praėjusius metus, rašo apie sutiktus žmones ir asmeninės patirties prasmę. 2024 m. ši knyga buvo apdovanota Lietuvos rašytojų sąjungos premija.

Renginį vedęs Kelmės rajono savivaldybės Žemaitės viešosios bibliotekos bibliotekininkas Egidijus Ūksas priminė Žemaitės literatūrinės premijos istoriją. Premija įsteigta prieš 60 metų (1966-aisiais) tuometinio Žemaitės kolūkio iniciatyva. Iki 1990 m. ji buvo teikiama už geriausius literatūros kūrinius kaimo tematika. 1994 m. Kelmės rajono savivaldybė tradiciją atgaivino. Dabar premiją gali gauti ir ne kaimo tematika rašantys autoriai.

49-osios Žemaitės literatūrinės premijos laureatės regalijas V. Daujotytei įteikė Kelmės rajono savivaldybės vicemeras Tadas Kasparas bei savivaldybės administracijos Švietimo, kultūros ir sporto skyriaus

Viktorija Daujotytė ir jos knygos „Kai rašai, nebijai. Autoriniai tekstai“ viršelis. Nuotrauka iš Telšių r. savivaldybės Karolinos Praniauskaitės viešosios bibliotekos archyvo

vedėjos pavaduotoja Sonata Venckienė.

Komisijos literatūrinėms premijoms skirti vardu kalbėjusi bibliotekininkė Danguolė Garnienė pagarsino, kad iš septynių premijai pasiūlytų kūrinių V. Daujotytės knyga komisijos narių buvo vienbalsiai pripažinta labiausiai verta Žemaitės literatūrinės premijos, nes šis kūrinys išsiskiria autentiškumu, jautrumu ir menine verte, jame atsiskleidžia ir sąsajos su Kelmės kraštu bei jo žmonėmis.

Atsiimdama apdovanojimą V. Daujotytė prisipažino, kad žinia apie paskirtą premiją ją nudžiugino. Žemaitijoje gimusiai ir augusiai, Žemaitės asmenybę bei kūrybą tyrinęusiai profesorei šis įvertinimas yra ypatingas. Ji sakė, kad premiją primanti ne tik kaip asmeninį įvertinimą, bet ir kaip pagarbos ženklą Žemaitėi. Laureatė taip pat prisiminė ankstesniais metais sekusi premijos istoriją ir pažinojusi daugelį ankstesnių jos laureatų.

Premijos laureatę pasveikino ir Užvenčio seniūnas Linas Mačernius, Lietuvos rašytojų sąjungos pirmininkės pavaduotoja Vitalija Maksvytė, gausus būrys rašytojos talento gerbėjų. Ištrauką iš knygos „Kai rašai, nebijai. [...]“ perskaitė Živilė Gerčienė, renginį savo kūrybos dainomis papuošė Ingrida Ručinskienė.

Vilmos Dichavičienės nuotraukos fragmentas